

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Melyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

A szabadelvű párti ellenzék.

Irta: **Kossuth Ferencz.**

A szabadelvűpárt kezdi belátni, azt, hogy az a bizonyos „bécsi kéz“ oly szerepet játszat vele, amely az alkotmányosság minden alapfogalmával ellenkezik.

E párt kedden este tartott értekezletén Hodossy kérte a kormány távozását a hatalom polcáról.

Kicsinált megsürgetés volt-e ez, vagy pedig a lelkiismeret megszólalása azon remek szónokiat hatása alatt, a melylyel az ország élő szónokainak legnagyobbika az igazság ígét hirdette? — ez nem kutatom. Nekem elég a tény, a rugók maradjanak a szívek rejtegyében?

Érzi a szabadelvű párt, hogy egy kisebbségbe jutott párt kormánya a hatalmi polcon nem maradhat a nélkül, hogy újra ne hivatkoznék a nemzet ítéletére, azon ürügy alatt, hogy a kimondott ítélet egy véletlen eredménye volt.

De most kézzelfogható tény az, hogy a nemzet, ha ujlag megkérdetnék, még lesújtóbb ítéletet mondana a bukott rendszer felett, mint a mult választásoknál tette; sőt nagyon valószínű, hogy a függetlenségi párt általános szótöbbséggel kerülne vissza a képviselőházba.

Nem marad tehát más hátra, mint menni. Igen is, menni és elhagyni azt a hatalmi polcot, amelyre erőszakoskodásaival úgy ránehezedett gróf Tisza István, hogy e polc összeroskadt alatta.

Bár a szabadelvű párt alkotmányosan érző tagjai ezt most már belátják, még mindig vakok azzal a ténynyel szemben, amely pedig szemet szur s a melyre rámutattam már e hazafias lapunk hasábjain máskor is.

E férfiak azt hiszik, hogy pártjuk mint ilyen megtalálhatja még alkotmányos szerepét a politikai küzdelmek tere és hogy létjogosultságát nem tette tönkora az ő két balkézszel született, különben nagy tehetségű fiatal vezérük.

Mi volt programja e pártnak, midőn az országhoz fordult ítéletért?

E program nem volt más, mint a következő: német vezér- és vezényleti nyelv, fekete-sárga osztrák színű zászló s mint jelvények a császári kétfejű sas.

Továbbá az alkotmányos nemzeti ellentállás megnehezítése a képviselőházban, vagy más szóval az obstrukció

csaknem lehetlenné tétele. És mint-hogy eddig minden egyes (bár szerény) vivmány, melyet a nemzet ki birt csikarni, tartós és makacs obstrukció eredménye volt, ennek folytán az a program, amely az obstrukciót lehetlenné akarta tenni a nélkül, hogy előbb a választási törvényreformjával biztosítatnék az, hogy a képviselőház többsége, a nemzet valódi többsége nem volt más, mint megátalása a nemzet békés és parlamentáris ellenállásának, olyan akarrattal szemben, amely akarat jogosan nem hivatkozhatik a nemzet akaratára; mert ott, ahol az ország nagykoru lakosainak alig egy negyedrésze választó, ott e negyedrészt többségéről nem mondható, hogy ez az ország többsége.

És minthogy a házszabály nagymérvű szigorítása, előzetesen a választási törvény újjaalakítása nélkül, az ellenzék határozott ellentállásával találkozott, a szabadelvű párt programja e téren az volt, hogy ezt az ellentállást le kell törni, a jogrend, a házszabályok, a törvények s az alkotmány megsértésének árán is!

Ha pedig ezen erőszaknak is ellentáll az ellenzék, az volt a program, hogy ki kell dobni az ellentállókat, még pedig bérelt karok hatalmával; s kitiltani őket a jogrendszerrel bitorolt hatalommal élve és meghátráltatni a Házba beférkőzésüket, a szuronyok hegyével is, — ha kell!

Ezen megdöbentő programot kiegészítette az ország közzgazdasági viszonyai legiontosabb törvényének, az 1899-iki XXX. t.-c. nyilt és bevallott megsértése; s a nemzet jogának, melyet a törvény biztosított, előre is kijátszása s a nemzet akaratát érvényesíthetőségének a törvényszerű határidőben, vagyis 1907-ben előre is lehetlenné tétele.

Elképzelhető-e az, hogy egy ilyen programmal Magyarországon bármely párt ellenzékbe mehessen?

En azt hiszem, hogy ez erkölcsi lehetlenség!

De tegyük fel, hogy e program, mely egész visszataszító egységében úgy állt a nemzet előtt, mint egy elriasztó szörnyeteg a mult választásoknál és azt a hatást gyakorolta, hogy a mostani választási törvény uralma dacára is megbukhatott a szabadelvű párt, tegyük fel, hogy e program kibontakoznék jogrendtörő, törvény és alkotmányosértő, erőszakoskodó részleteiből, mint olyanokból, melyeket a körülmények ugyis elsöpörtek a lehetőségek sorából, — kérdem, vajjon mehet-e

ellenzékbe a szabadelvű párt, tisztán a német nyelv uralma, a fekete-sárga zászló, a kétfejű sas, s a közös vámterület programja alapján?

Mert azok a hangzatos mondások, hogy ők az 1867-et védelmezik és Deák Ferenc alkotását mentik meg, magyarra lefordítva mást nem jelentenek, mint ezt!

A szabadelvű párt tagjai, mint egyének nem látják-e be, hogy az ország helyzetében csak olyan ellenzéknek van létjogosultsága, amely Ausztria tulkapásai ellen nemzeti követeléseivel áll, folyvást serkentve a kormány háta mögött úgy, hogy ez a császári hatalom tulkapásaival szemben folyvást hivatkozhatik a nemzeti ellenzék erejére, melylyel feltétlenül számolnia kell.

De milyen értelme lenne egy olyan ellenzéknek, amely kevesebb jogokat akarna kivívni a nemzet számára, mint a kormány; és nem arra szorítaná a kormányt, hogy ne engedjen a kívülről jövő követeléseknek, hanem arra, hogy engedjen ezeknek?

Más szavakkal, hogy az ellenzék ne igyekezzék előre tolni a kormányt a nemzet jogaiért folyó küzdelmek útján, hanem hátra huzza azt, és ne a nemzet testét védje felemelt paizsaival, hanem a kormány kezét igyekezzék összekötni úgy, hogy ne védhesse a kormány sem a nemzetet!

Meggyőződésem szerint ez bármely ellenzék számára teljes lehetetlen szerep lenne; és nem hihetem, hogy ha a helyzet felett higgadtan és nyugodtan gondolkoznak a szabadelvű párthoz tartozó férfiak meg ne győződnenek arról, hogy e szerep nem olyan, a melyenre ők vállalkozhatnának.

Feltétlenül igaz az, hogy addig, míg Magyarország ki nem vitta függetlenségét, a kormányoknak nem lehet más ellenzéke mint olyan, a mely a nemzet ügyeit erősebb kézzel akarja előre vinni mint e kormányok.

És ha a koalíciós kormány megalakulhatott volna, ennek is csak olyan ellenzéke lett volna elképzelhető, amely nem lett volna hajlandó a körülményeket tekintetbe venni és mérlegelni, hanem merészen és csukott szemekkel tovább akart volna haladni azonnal előre, de csak is előre, nem pedig hátra!

A helyzet nehéz, mert bebizonyult, hogy a 67-es alkotmány csak addig áll fenn, ameddig a nemzet többsége feltétlenül meghajlik a „bécsi kéz“ intése előtt.

E helyzetet még inkább megnehezíti az, hogy mig a válság össze tudta

hozni Ausztriának hosszú évek óta egymást gyűlölő pártjait, addig nálunk az országnak, számarányilag második pártja az osztrák követelések mellett akar (mint ellenzék is) állást foglalni.

Tekintsenek szívük mélyébe a szabadelvű párt megmaradt hívei és kérdezzék meg önmaguktól, hogy ez hozzájuk méltó szerep lenne-e; nem a szabadelvű párthoz, mert ezt Tisza István összetörte, hanem hozzájuk mint egyénekhöz?

Reményem, hogy hazafias belátásuk nagyobb lesz mint az a kötelék emléke, a mely őket a multhoz köti.

A politikai válság.

Ugy látszik Tisza inkább csak a felelősség alól akar minél hamarabb szabadulni, mintsem oda törekedni, hogy a válság kielégítő megoldást nyerje. Még mindig keresi a cilinderes urat, akit a maga helyére ültethetne. Rosznerrel nem igen volt szerencséseje. Legalább is nem akarja őt senki sem komolyan venni. Bár bécsi utazása, amelyről alább számolunk be, bizonyosan sok híresztelésre fog megint okot adni.

Hiába hangzott el gróf Apponyi Albert tegnapi hatalmas szövege, hiába szavaztatott meg nagy képviselőházi többséggel az a felirati javaslat, melyben a győzelmes ellenzék lojális mérséklettel állapította meg kívánságait és hiába sürgetik egymásután az ország törvényhatóságai, a válság még egyre tart, az ország fölött még egyre ott boronganak a sötét bizonytalanság fellegei. A kormányzati program már volna, de nem neveznek ki kormányt, aki azt végrehajtsa. A titkok leple fűdi még mindig, hogy ki lesz az új végleges miniszterelnök s kik lesznek kabinetjének tagjai. Ilyen bizonytalanság s ilyen nyomasztóan türethetlen állapot még alig fordult elő alkotmányos állam életében. És mindez azért, mert uralkodója

felhívására a nemzet kinyilvánította alkotmányos akaratát.

Félhivatalosan megeafolják azt a verziót, mintha báró Roszner Ervin volna megbízandó az újkormány alakításával. Sokan azonban ebben a cáfolatban nem hisznek, hiszen a báró Burián-féle kombinációt is megeafolták, mégis gróf Tisza István a cáfolatok után tárgyalta vele, kapacitálta a magyar miniszterelnökség átvételére és ha Buriánban van hajlandóság, ma már bizonyosan ő az ügyvezető, pártokon kívül álló, a parlamentben leszavazott, de azért kormányzó miniszterelnök. Nem hisznek e cáfolatnak annál kevésbé, mert még mindig tartja magát egy átmeneti, hivatalnok-miniszterium ki-nevezésének gondolata. Hogy erre számítanak, az kiválgott a szabadelvű párt tepsnelőtti értekezletéből. Hodossy Imre ugyanis csak a Tisza-kabinet felmentését sürgette, hogy a szabadelvű párt — már azokkal, akik még bennmaradnak — visszanyerje akeioképességét, de nem szorgalmazta egy, a parlamenti többségből való alkotmányos kormány kinevezését, arról pedig hallgatott, hogy a szabadelvű párt milyen álláspontot foglalna el az átmeneti kormányval szemben. Ez azt mutatja, hogy valami tervet kotyvasztanak ismét, hogy Tisza menekülését elősegítsék, de emellett a koalícióból alakulandó kormány megbízására egyelőre nem is gondolnak, számítván a szövetséges ellenzék elcsüggesztésére s így szétbomlására. Erre pedig hiába számítanak, mert a koalíció kitart, a hadseregnek pedig katona és pénz kell, a mi most nem adódik. Az ilyen fordulatokkal csak azt érhetik el, hogy az adófizetés megszüntetettik az egész országban minden vonalon, a törvényhozás pedig már akár elnapolás előtt, akár elnapolás után — esetleg határozattal tiltja el az ideiglenes, alkotmányosértő kormányzatok az állami pénzek kezelésétől, bezárván az állami pénztárnak Wertheim-szekrényeit. — Hogy azonban idáig nem fogtak az állapotok fej-

lődni, hogy Bécsben is majd mást gondolnak, azt szeretjük hinni és reményelni.

A válság megoldására vonatkozólag különben a bécsi — gróf Héderváry által informálni szokott — Wiener Allgemeine Zeitung azt a budapesti hirt közli, hogy a magyar politikai helyzet kedvezőbb, mint a milyennek hiszik. Ha most ügyvivő-kabinetet neveznének is ki, igen rövid idő múlva a koalícióból alakított kormány fogja felváltani az ügyvivő-kabinetet. Ennek a kormánynak nagy engedmények állnának rendelkezésére. Ezek az engedmények azonban nem érintenék a vezényleti nyelvet, hanem inkább a báró Bánffy által tett javaslatok keretében mozognának és az ezrednyelvre, a zászló- és jelvénykérdésre vonatkoznának.

A fentebbi hír kapcsán — mint Bécsből jelentik — a császárvárosban magyar politikai válságot illetőleg újabb kompromisszumus tényről beszélnek. E szerint — mint a W. A. Zeitung is írja — a király átmeneti kormányt nevezne ki, de csak rövid időre. Ennek a kormánynak az lenne a feladata, hogy kompromisszumra lépjen a szövetséges ellenzékkel, még pedig azon az alapon, hogy a koalíciós ellenzék ejtse el most a magyar vezényleti nyelvet követelését, az ezrednyelv, a jelvény és zászlókérdés dolgában azonban nagyobb arányú engedményeket nyer.

A szövetséges ellenzéken lelkesedést kelt, hogy a törvényhatóságok nagy része a nagy nemzeti mozgalomhoz csatlakozik. Ehhez a mozgalomhoz hozzájárult tegnap Budapest székesfőváros is, magáévá tette Heves vármegye átiratát, mely a válság alkotmányos megoldását és nemzeti követelések teljesítését szorgalmazza.

Halasztás őszre?

A „Neue Freie Presse“ tegnapi száma írja: A politikai szituáció a mai nap folyamán semmivel sem lett tisztább. Csak az látszik bizonyosnak, hogy a legközelebbi időben valami történni fog, hogy változás

Dal.

Temető csendes magánya
Bús lelkemnek való hely.
Szomorú füv sutogása
Szép álomba ringat el:
Gyors szárnyakon repül vissza
A boldog múlt emléke:
Oh maradj még, mert ki tudja
Vajjon soká élek-e?
Soká dobog fájó szívem?
... Vagy bánattól meghasad,
Legalább akkor megpihen:
A fekete föld alatt!
... Zokogd el majd sirom felett
Nótám, kis esalogányom,
Tudod ez az: „Minek is van
Szerelmem a világon“!?

M. Tóth Rózsika.

Kitárt ablakok.

A két ház komoran nézett farkasszem egymással a szűk utcában. Valójában nem is nézték egymást. Az ablakaik be voltak csukva s csak a közelség révén tetszett úgy, mintha ez a két szemközti ház egymást bámulná.

A két házra s az egész szűk utcára is

egyébként siváran nehezedett rá a külváros csöndje. Az élet ilyenkor a gyárakba torlódott össze. A hol forog a kerék, fűtül a gőzsip és zug, reng, dübörög még a föld is.

Kora reggel volt, csak némi élet a szűk utcában. De ki látja azt? A mikor gyárakba, munkahelyeibe fut a gyűrött arc munkásnép, szeneskoosik szökkenek végig az utca rossz kövezetén, iskolába futnak az álmos, rosszruhájú külvárosi gyerekek és fázva siklanak el a kartonruhás munkásleányok a gyalogjárón. Ekkor van élet. De ugyan ki látja ezt? A ki benne van, az siet, egyrészt a hideg miatt, másrészt, mert hívja a dolga. — Megfigyelésre itt nincs idő...

De déltájban újra kinyílik külvárosban az élet kapuja. Munkásasszonyok viszik az ételt az uruknak, iskolásfiúk szaladnak a levesosztóba, a hol finom asszonyok kanalazzák nekik a jóillatú köménymagos levest és munkásleányok kukkantanak be a fűszerboltokba összevásárolván a déleledet.

És ebben az életben van része a két egymást bámuló háznak is. Az egyikből fiúk, a másikkól leányok surranak ki. Az egyik iskola, a másik varrótintézet. Egymással nem törődnek, a két világ egymástól külön él. Soha nem is találkoznak az életben. A délidő volna talán rá az alkalom, de a gyomor láza sietve hajtja el egymás mellett a két különböző világot, a melyet pedig a fizikai törvény, az ellentétes erők vonzása összeköt. Pedig különböző neműek és fiatalok.

II.

Kivirágzott a tavasz. A nap fény mintha magába színá, elnyelné a gyárak nehéz füstjét. Ily fényes a levegő és a közelből ideszáll a kisarjadtt gyep nyers, izgatott szaga.

A szűk utcában végigdöcög egy kétke-rekű furesa kocsis, itt is, ott is megáll, az ablakok kinyílnak és sápadt fejek az ütemet verik. Az a furesa kocsis zongora verkli.

Es kinyílnak a két szemközti ház ablakai is. Az iskolában nyílván szünet van.

Egy fiu hamis hangon a verkli után fűtöl a nótát. Szemközt a leányok gunyosan rá nevetnek. Egyikük kinyújtja a nyelvét. Ehes, kis piros nyelve van. A fiuk mind átnéznek és egy kicsit zavart lesz a képük. Mind az ablakba gyűlnek. Ott a lányok, itt a fiuk. Bámulják egymást.

A verkli régen elhallgatott. Már más utcában jár. Az egyik fiu odafut a nagy fekete táblához és krétával nagy betűket vet rá. A szemközti ablakokból épen odalátni. A fiu ezt írta:

Én szeretem magát!

A lányok nevetnek. A fehér ujjakkal valamit integetnek. Mintha a levegőbe rajzoznának egy betűt. Mi az? Kérdőjel.

A fiu újra ír. A választ írja:

Azt a szőkét! A kék bluzost.

A kékbluzos leány elpirul, a többiek kacagnak.

Egy másik fiu ír a táblára:

— Én azt szeretem, aki almát eszik.

— Én a piros pántlikást!

Mindenki szeret valakit. És a lányok:

álljon be a már szinte tűrhetetlenné vált helyzetben. Ennek a küszöbön álló változásnak természetét illetőleg teljes a homály. A válság végleges megoldásában, amely csak egy, a koalícióhoz tartozó politikai megállapodás által volna lehetséges, nem hisznek és azt vélik, hogy Bécsben ismét csak valami provizórium létesítését tartják szem előtt. Gyakorlati célja az ilyen megoldásnak tényleg nem lehetne, mert az ellenzék máris szervezkedik az új kabinet ellen az invektívák egész arzenáljával. A pesszimiztikusan gondolkodó politikusok tehát úgy fogják föl a dolgot, hogy az új kabinetnek, — ha az nem koalíciós kabinet lesz, — csak az lehet a feladata, hogy ama fogadtatás után, amely rája az egész parlamentben vár, a képviselőházat az egész nyár tartamára elnapolja. A válság komoly, végleges megoldásához csak az ősszel lehetne majd ismét hozzáfogni, ha az uralkodó nyári pihenéséből visszatér.

Ugy látszik, hogy ezzel az eshetőséggel a függetlenségi párt is számol és már be is rendezkedtek a passzív rezisztencia ezen állapotára. Hogy azonban a nyár tartama alatt a koalíció kívánalmi nem fokozódnak-e majd, amint azt maga a koalíció hirdeti leplezetlen fenyegetéssel, az még eldöntendő.

Roszner báró Bécsben.

Roszner Ervin bárót a király tegnap az általános kihallgatások alatt fogadta, tehát nem külön kihallgatáson. Roszner báró már másodszor jelent meg e héten a királynál. Már vasárnap is Tiszával együtt Bécsben időzött és találkozott Tiszával, akivel több mint egy óra hosszúra értekezett. Arról, hogy Roszner nevezze ki miniszterelnöknek, úgy látszik már nincsen szó. Roszner már vasárnap kijelentette Tiszának, hogy erre a feladatra nem vállalkozhatik. Tisza a felirati vita befejezése után szombaton vagy vasárnap ismét Bécsbe utazik és ez alkalommal a királynak utódjára vonatkozólag újabb javaslatokat fog előterjeszteni.

is viszont az illetőt. Olyan furesán, boldogan összenevetnek. Az egyik fiú csókot int a többiek utána. A lányok visszaintenek.

Zs. Szétrebbenek itt is, ott is. Vége a szünetnek.

III.

— Az egész osztály itt marad! Ma nem mentek ebédelni!

A tanár ur nagyon dühös. Ezek a fiúk ma oly buták, oly nagyon buták. Nem megy semmi a fejükbe.

A rájuk rótt büntetés azonban úgy látszik, nem fáj. Ma mintha nem volnának éhesek. Dél van mind együtt maradnak. Tanulniok kellene, hogy tudják délutánra a leckét, de lopva folyton kibámulnak a kitárt ablakon.

Odaát is baj van. A munka lassan halad. Azok a haszontalan lányok minden öltést elhibáznak. Pedig sok a dolog és sürgős. Még ebédért sem lehet lemenni. Sietni kell.

Hanem ezeken a fiukon nem fog semmi. Mintha megbolondultak volna. Nem tudnak egy kukkot sem.

— Menjete nap számosnak, kutyaöntőnek! — mondja mérgesen a tanár ur.

Hopp! Ez valami. Milyen jó volna nem járni iskolába. Geréb Péter másnap nem is jön el. Elesavargott a betyár valahova a liget felé. Pors Jancsi látta is. Ott játszott egy nőszemélylyel labdát. A nőszemély Zuzsi volt, a Timár Zsuzskó, aki pesztonka.

De mi lett Pors Jancsival? Másnap

Egyház és iskola.

A főiskolai igazgatótanács ülése.

A főiskolai igazgatótanács tegnap fejezte be két napig tartó ülését. A tanács tagjai, — tekintettel arra, hogy kiválóan fontos tárgyak kerültek napirendre, — teljes számmal megjelentek és buzgalommal intézték el a tárgysorozat pontjait. Ezek közül kiválóan érdekes volt az, hogy megejtették a jelölést a Bartha Béla távozásával megüresedett főiskolai gazdaságtani, s a Kovács Lajos elhunytával megüresedett tanítóképzési tanszerekre.

Szóba került az ülésen a debreceni egyetemi is, amely nagy vitát provokált.

Az ülés lefolyásáról tudósításunk itt következik:

Az ülésen világi részről gróf Dégenfeld József főgondnok és egyházi részről Dávidházy János esperes, mint Kiss Aron püspök helyettese elnökölték. Mély megilletődéssel vették tudomásul Doroghy Lajos esperes elhunytát és emlékéét jegyzőkönyvben is megörökítették. Az új igazgató tanácsosokat: névszerint Sulyok Istvánt, Fráter Barnabást és Dr. Helle Károlyt igazolták. A gazdasági albizottság két megüresedett helyére Dr. Helle Károlyt és K. Kiss Józsefet, az akadémiai albizottságba Dr. Sz. Szabó Józsefet és Dr. Helle Károlyt s a gimnáziumi albizottságba Sulyok Istvánt választották be, s e legutóbbi bizottság elnökéül Simonffy Imrét jelölték.

Ezután a gazdasági albizottság jelentéseit vették tárgyalás alá: Eszerint elfogadták a főiskola jövő évi költségvetését, s ennek kapcsán Kiss György tanító javadalmazását a gyakorló-iskolai tandíjalap terhére 200 koronával emelték. A főiskolai alapok és csoportok eddig kezelési hatádot fizettek; ezután csak ötödöt kötelesek fizetni, s ezért az igazgatótanács megkeresi a tiszántúli ev. ref. egyházkerületet is, hogy a kezelési költség címén eddig fizetett 1400 koronát emelje fel, mert a költségek 10 év alatt aránytalanul emelkedtek.

Az igazgatótanács tagjai szóba hozták azt a vizsás helyzetet, a mit a főiskolai tanárok év és illetve félév közben történő eltávozásukkal teremtenek. Ezért elvi határo-

már meg 6 hiányzott. Ő is elkészülődött valamerre. A semmirekellő! Na, de nem lett semmi baja. Az apja azt mondta:

— Az én fiamból úgy sem lesz püspök.

Most ujságot árul.

A madám odaát nagyon dühös. Fellármazza az egész varrodát:

— Hol marad a Liza kisasszony? Legalább bejelentené, ha beteg!

De hiába volt dühös. Liza kisasszony másnapse jött el. Találkozott az utcán egy urral, szép, fényes cilindere, lakkecipője volt az urnak, elment vele. Nem tudja senki. Még az édes anyja sem.

Egyszer a madám jött a hirrel:

— No, kisasszonyok, láttam a Lizát. Bevásároltam selymet a belvárosban. Ott ment el a bolt előtt kocsin. Olyan puccos volt. Egy gazdag fiatal ur ült mellette.

És lám másnap kimaradt a varrodából a Boriska és az Aranka kisasszony is. Boriska kisasszony Bécsbe ment egy öreg német ur mellé felolvasónőnek.

— De hisz ő nem tud németül!

Aranka kisasszony pénztárosnő lett egy nagyon előkelő cukrázdában. Nagy protekcióval jutott hozzá.

A kitárt ablakokon át pedig besurrant az illatos tavaszi levegő és mindenféle boldos, izgató történeteket suttogott azokról, akiket már magával vitt — a tavasz.

Pakots József.

zatként kimondta az igazgatótanács, hogy az akadémiai tanárok félév közben, a tanítóképző-intézeti tanárok pedig évközben semmiesetre sem távozhattak el tanszékükről. E határozat figyelembe vételére a Konvent utján a kormányt is felkéri. Természetesen ez a határozat, hogy az illetékes tényezők méltányolni fogják, — egyszersmindenkorra megszünteti az eddig volt ferde állapotokat.

Az Andaházy-Szilágyi intézet 1904. évi zárószámadását kifogás nélkül elfogadták.

Az akadémiai albizottság jelentést tett a Bartha Béla távozásával megüresedett tanszerekre hirdetett pályázatról; a tanács megajta a jelöléseket a következő sorrendben:

1. Dr. Szabó Sándor,
2. Dr. Forgon Lajos,
3. K. Kiss József,
4. Kovács Gábor,
5. Márics Károly.

A tanítóképző intézeti albizottság jelentése alapján pedig jelölték a Kovács Lajos elhunytával megüresedett matematika-fizikai tanszerekre első helyen: Dr. Szentpétery Zsigmond okl. tanárjelöltet; második helyen: Nagy Vilmos, debreceni helyettes tanárt; harmadik helyen: Majtényi András szatmári főgimnáziumi rendes tanárt.

Az akadémiai albizottság előterjesztette jelentését a bölcséleti fakultás tanárainak fizetéséről. Ugy terveztek ugyanis eredetileg, hogy a bölcséleti kar tagjai közé négy, neves, tudományosan képzett tanárt hívnak meg, a kik aztán a debreceni egyetemnek mindig büszkeségei lennének. Erre való tekintettel az akadémiai albizottság a négy új tanár fizetését nem a mostani akadémiai tanárok fizetésével egyenlő arányban, hanem a múlt évben kidolgozott egyetemi költségvetésbe felvett tanári javadalmazással állapította meg. Ezt így az igazgató tanács nem fogadhatta el, hanem utasította az akadémiai albizottságot, hogy dolgozzon ki új tervezetet, s azt a legközelebbi ülés alkalmával terjeszse elő.

Az ülés utolsó tárgyát a főgimnázium kitépítésének kérdése képezte. Az igazgatótanács azt javasolja az egyházkerületi közgyűlésnek, hogy a telkek kiválasztására, s a költségek előteremtésére küldjön ki Kiss Aron és gróf Dégenfeld József elnöklété alatt 14 tagú bizottságot. Ezáltal a kitépítés kérdése végre-valahára a megvalósulás felé közeledik.

Iskolaszéki ülés. Május 13-án d. u. 3 órakor a debreceni ev. ref. egyház iskolaszéke ülést tart, amelynek tárgyát folyó ügyek képezik.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága Debrecenben, a vármegyeház nagytermében 1905. évi május hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart a következő folytatólagos tárgysorozattal:

42. 3119/1905. Az Egyek községben építendő állami iskola ügyében hozott s törvényhatósági jóváhagyást igénylő községi képviselőtestületi határozat.

43. 1662/1905. Kovács Ferenc balmazújvárosi lakos községi jegyző felebbezése a község képviselő-testületének 6—575/1905. számú, Kaszás József községi főjegyző fizetését illető határozata ellen.

44. 2126/1905. Király József hajdusámsóni lakos, ideiglenesen alkalmazott végrehajtó felebbezése a község képviselő-testületének a végrehajtási díjak ügyében 5—25/1905. számú határozata ellen.

45. 1681/1905. Balmazújváros község képviselő-testületének 5—286/1905. számú határozata a dr. Semsey Andor által a községnek ajándékozott ingatlanok ügyében.

46. 3070/1905. Nádudvar község képviselő-testületének községi ingatlan eladását tárgyzó 215—713/1905. számú határozata.

47. 737/1905. A Hajdudorok község tulajdonát képező vendéglői épület helyreállítási költségét kiutaló felebbezett községi képviselő-testületi határozat.

48. — 1905. Községi- és körjegyzők kérvénye a jegyzői nyugdíj-szabályzat módosítása iránt.

49. 1836/1905. Dr. Magi Kálmán hajduböszörményi lakos kérelme, testvére Magi Elek szolgabíró szabadság idejében meghosszabbítása iránt.

50. 1598/1905. Vámospérec községnek községnek Illés József részére törlési engedélyt adó, jóváhagyást igénylő határozata.

51. 2442/1905. Hajdudorog község képviselőtestületének rőfös és norinbergi iparcikkek hetivásároni eladását eltiltó határozata és az erre vonatkozó vármegyei szabályrendelet.

52. 2521/1905. Hajdudorog község közvágóhídi szabályrendelete.

53. 2757/1905. Hajdudorog községnek a regálékártalanítási tőke helyreállítására vonatkozó határozata.

54. 2948/1905. Alsójózsa község képviselőtestületének ingatlan eladása tárgyában hozott határozata.

55. 9035/1905. Hajdudorog község képviselőtestületének Vekerdy Károly adóügyi jegyző ügyében hozott határozata, Pozsgay Imre felelősségével.

56. 2932/1905. Özv. Peck Andrásné kérvénye néhai Kovács Károly volt járási irnok után temetési járulék, vagy valamely végkielégítési összegnek a nyugdíj-alapból utalványozása iránt.

57. 1319/1905. Hajdunánás város 1904. évi munkás segély-alap pénztári számadása.

58. 8362/1905. Kaba község 1903. évi takarékmagtári számadása.

59. Ad. 8372/1905. Kaba község 1903. évi közpénztári, állandó tőke és szegényalap pénztári számadása.

60. 2967/1905. Vármegyei tisztviselői nyugdíj-alap 1904. évi zárszámadása.

61. 2968/1905. Vármegyei közigazgatási letéti alap 1904. évi zárszámadása.

62. 2969/1905. Jegyzői nyugdíjalap 1904. évi zárszámadása.

63. 2970/1905. Kórházalap 1904. évi zárszámadása.

64. 1313/1905. Hajdunánás városnak 1904. évi mezőrendőri bíróság alapi zárszámadása.

65. 1314/1905. Hajdunánás város 1004. évi tégl- és cserépgyári pénztár számadása.

66. 1315/1905. Hajdunánás város 1904. évi vágóhid alappénztári számadása.

67. 2971/1905. A hajdukerületház 1904. évi zárszámadása.

68. 2972/1905. A vármegyei ebadó alap 1904. évi zárszámadása.

69. 2973/1905. A vármegyei katonabeszállásolási alap 1904. évi zárszámadása.

70. 2974/1905. A vármegyei állategészségügyi alap 1904. évi zárszámadása.

71. 2975/1905. A „Samassa“-alap 1904. évi zárszámadása.

72. 2976/1905. A vármegyei közművelődési- és jótékonyági-alap 1904. évi zárszámadása.

73. 6287/1904. Nádudvar község 1903. évi közpénztári- és óvoda-alap pénztári számadása.

74. 1316/1905. Hajdunánás város 1904. évi ipariskola-alap pénztári számadása.

75. 1318/1905. Hajdunánás város 1904. évi állategészségügyi pénztári számadása.

76. 1317/1905. Hajdunánás város 1904. évi községi közmunka-alap pénztári számadása.

77. 1879/1905. Hajdusozvát község 1904. évi községi közmunka-alap számadása.

78. 2183/1905. Tiszacsege község 1903. évi közpénztári, szegény-alapi, palló-alapi, közsegély-alapi és községi közmunka számadása.

79. 2437/1905. A 7 éven felüli gyermekek segély-alapjának 1904. évi számadása.

80. 8431/1904. Hajdudorog község 1903. évi takarékmagtári számadása.

81. 2979/1905. A vármegyei betegápolási-alap 1904. évi zárszámadása.

82. 2977/1905. A Bocskay szoboralap 1904. évi számadása.

83. 2978/1905. A siketnémákat segélyező alap 1904. évi számadása.

84. 8430/1904 Hajdudorog község 1903. évi közpénztári számadása.

85. 2436/1905. A vármegyei központi gyámpénztár 1904. évi számadása.

86. 2796/1905. Balmazújváros község 1904. évi községi közmunka számadása.

87. 3174/1905. Kaba község 1904. évi árvapénztári számadása.

88. 3173/1905. Balmazújváros község 1904. évi gyámpénztári számadása.

89. 3175/1905. Hajdudorog község 1904. évi gyámpénztári számadása.

90. 2797/1905. Balmazújváros község 1904. évi „Bordás“ alapítvány pénztári számadása.

91. 717/1905. Hajdusozvát 1904. évi közpénztári számadása.

92. 718/1905. Hajdusozvát 1904. évi szegényalap pénztári számadása.

93. 1278/1905. Hajdudorog 1903. évi községi közmunka számadása.

94. 1277/1905. Hajdudorog 1904. évi községi közmunka számadása.

95. 1311/1905. Hajdunánás 1904. évi ebadó pénztári számadása.

96. 5513/1905. Püspökladány 1900—1901—1902. évi takarékmagtári és pénztári számadása.

97. 5415/1905. Püspökladány 1904. évi takarékmagtári és pénztári számadása.

98. 1312/1905. Hajdunánás 1904. évi utcaszabályozási pénzalapi számadása.

99. 1320/1905. Hajdunánás 1904. évi szegényalap pénztári számadása.

100. 8432/1904. Hajdudorog község 1903. évi szegényalapi pénztári számadása.

101. 3224/1905. Püspökladány község gyámpénztárának 1904. évről szóló számadása.

102. 2698/1905. Felsőjózsa község 1905. évi pótköltségvetése.

103. 1273/1905. Hajdudorog község 1905. évi községi közmunka költségvetése.

104. 1772/1905. Hajdusozvát 1905. évi közmunka költségvetése.

Tarka históriák.

Egy ur kimerülten rohant be szerkesztőszékünkbe. A fáradságtól egészen odáig volt és úgy izzadt, mint a fekete retek, amikor megsózzák. Egy székre rogyott és félórát kimeredt szemekkel letargikusan bámészkodott maga elé. Azután kigombolta a mellényét, kifűzte cipőjét, karjával óriási félkört irt le és siri hangon elordította magát:

— Hajlik a városház tornya!

Összenéztek és szűkülve hátráltak; ellenben Oteló ur folytatta:

— Forog a verekedő redaktor orra! Ember az állatban! Dül a torony! Éljen Tiszta!...

Segéd-szerkesztőnk végre bátorságot szedett magának és a dühöngő urtól megkérdezte:

— Mi baja!

— Baja — rendezett tanácsu város, — válaszolt és röhögve menekült el, a jól megérdemelt verés előtt.

A pénzügyigazgató réme volt a tisztviselőinek. Sem szabadságot, sem segélyt nem adott nekik. Volt egy dijnok, aki minduntalan segély iránti kérvénnyel alkalmatlankodott.

— Mit csináljunk vele? — kérdezte a titkár. — Adjunk neki segélyt?

— Semmi esetre!

— De ha ismételtén kérni fog?

— Ha még egyszer segélyt kér — el kell csapni, — mondotta a pénzügyigazgató.

Két hivatalfőnök találkozik és elkezdnek hivataloskodni.

— Képzeld csak: nálunk annyi a munka, hogy naponta három órán keresztül csak a nevem aláírásával vagyok elfoglalva.

— Oh nálunk jóval több. A nevem is azért kellett egy szótagra változtatnom, hogy elvégezhessem az aláírásokat.

A böszörményi járás körorvosát elhivatták egy uri házhoz este.

A körorvos azonban nem volt otthon, úgy, hogy csak másnap korán reggel tehetett eleget a meghívásnak.

A betegháznál az inas fogadja:

— Parancsol, nagyságos uram?

— Önagságát jöttem meggyógyítani.

— Ilyen korán?

— Ostoba!

— Azért instálom, mert csak hét óra van.

Ilyen korán a nagyságos asszony még nem is beteg.

H I R E K.

Gyujtogatással vádolt borkereskedő.

— Egy tüzeset háttere. —

A vasárnapi zászlószentelés ünnepi hangulatába bombaként csapott az a hír, hogy a városban veszedelmes tűz pusztít. Este kilenc óratájban történt, hogy a tűzoltó lak-tanyának a Piac-utca 56. számú háztól tüzet jelentettek. A tűzoltóság teljes felszereléssel kivonult a tűz színhelyére, ahol **Weinberger Bernát** borkereskedő lakása állott lángokban. Sopánkodva és jajveszékeve csapta össze a kezét Weinberger Bernát, a mikor megtudta, hogy az ő lakása ég butoraival, fehérenművel és a szekrényében elhelyezett 6000 korona készpénzével s vigasztalhatatlan volt a csapás felett.

Tegnapelőtt névtelen feljelentés érkezett a rendőrséghez, amelyben a feljelentő azon gyanújának adott kifejezést, hogy az **egész tüzesetet tulajdonképpen Weinberger Bernát rendezte**. Teljes részletességgel elmondja a feljelentés, hogy Weinbergernek anyagi viszonyai nagyon ziláltak voltak és már az anyagi tönk szélén állott. A tüzesetet követő napra árverés is volt kitűzve butoraira, s ha az árverés megtörténik, kénytelen lett volna csődöt kérni maga ellen. Ezt kellett mindenképpen megakadályoznia és erre legalkalmasabb eszköznek az bizonyult, ha lakása, mely természetesen biztosítva volt, tüzesetnek esik áldozatul.

A rendőrség a legnagyobb titokban megindította a nyomozást, s az ennek során felmerült adatok arra a meglepő és szenzációs eredményre vezetnek, hogy az egész színjátékot Weinberger rendezte — hitelezői kijátszására.

Weinberger ugyanis bejelentette és a kárszámlában részletesen felsorolta a biztosító társaságnak, hogy butorai és fehérenműi mind elégték. A nyomozás pedig kiderítette, hogy a fehérenműik nagy részét egy óriási ládába elrejtve Weinberger **Kabára szállította**, a hol a fehérenművel megtömött ládát az éjjel kinyomozták és lefoglalták. Megtalálták és lefoglalták továbbá a városban elrejtett jégsekreényt, a fehérenműből több vánkost, dunnát és paplant; ez utóbbiak mintegy 200 korona értéket képviselnek.

Ezek után a feljelentés szerint valószínűnek látszik az is, hogy Weinberger az aznap postán érkezett 6000 koronát nem tette íróasztala fiókjába, hanem biztos helyre elhelyezte.

A rendőrség, vizsgálóbíró és az ügyész-ség nagy buzgalommal folytatják a bonyolult ügyben a vizsgálatot, amely hivatva lesz kideríteni, hogy a súlyos gyanu-okok megfelelnek-e a valóságnak és a tüzet Weinberger idézte-e elő, vagy sem?

— **Fagyos szentek.** Jóformán átmenet nélkül léptünk át a nyárból a télbe, a tavaszt nem is éreztük az ő langyos olvasztó szelével, rügyfakasztó lassanként felmelegedő napsugaraival. A jó időben azonban nem lehet hinni addig, míg a fagyos szentek napjai, a Szervác, a Pongrác és a Bonifác el nem multak. Ósidők óta tett megfigyelésen alapszik, hogy ezek a napok hidegek, erősek és sokszor fagygyal járók szoktak lenni és csak azért sóhajtozik a gazda, hogy ezek minden baj nélkül elmuljanak, ne hozzanak valami galibát, akkor azután nyugodtabban nézhet a termés elé. Ma van az első fagyos-szent: Pongrác és ez a körülményekhez képest jól viselte magát. Jó meleg idő van, a szellő is alig érezhető, úgy hogy alapos a remény hogy Szervác és Bonifác ugyanoly derakasan viselkednek, mint a mai fagyos szent, akinek valószínűleg melege van.

— **A színház világitása.** A debreceni színházba járó közönség ilyenkor — a pót-szezon hullámai közepette — folyton arról panaszkodik, hogy a színház világitása nem felel meg egy olyan város közönség igényeinek, — milyen Debrecené. — Ez a visszásság állapot a tegnapi tanácsülésen is szóba került s általános volt az a nézet, hogy ezen akkép kell segíteni, hogy a színházi világitás kérdése bekapcsolandó a villany világitás ügyébe.

Ha a színház világitó ereje a villany volna, megszűnnének a mai mizériák s egyúttal kivihető volna az a felmerült terv is, hogy a pót-szezon a mainál hosszabb időre terjedjen. Mert a mostani rövid pót-szezon a gézvillágitás következménye, amely türelmetlen hőséget teremt a színpadon és nézőtérén egyaránt.

A pót-szezon meghosszabbításától — a maihoz hasonló viszonyok között egyébként óvjon meg minket — a mindenható.

— **Jókai Mór hagyatéka.** A bíróság, a mint már közöltük, Jókai Mór hagyatéka tárgyában úgy ítélte, hogy a végrendelet értelmében a hátrahagyott vagyont az özvegy birtokába hagyta. Ez ellen Feszty Árpádé és az oldalrokonok, ugymint Jókai Etelka, Giza és Miklós feleltek. Azonkívül rendes hagyatéki pört is indítottak Jókai özvegye ellen az őket megillető hagyatéki rész ügyében.

A hagyaték átadása miatt bejelentett felelőztétel tábla tegnap tárgyalta Vavrik Antal elnöklésével. Az ügyet Bellus Győző dr. bíró ismertette. A tábla a benyújtott felelőztelést elutasította. Ennek folytán a hagyaték a rendes per eldőltségéig az özvegy birtokában marad.

— **A vámkonferencia.** A magyar és osztrák megbízottaknak a kereskedelmi szerződések elkészítése ügyében megkezdett tanácskozásai a hét vége előtt aligha fejeződnek be. Az értekezlet a Belgiummal kötendő szerződés anyagát lényegében már letárgyalta. A Bulgáriával és Oroszországgal kötendő szerződésre nézve az a szándék, hogy a legelőnyösebb kedvezményt biztosító szerződés helyébe tarifaszereződés lépjen. A bolgárszerződés tudvalevőleg már felmondott és szeptember közepéig megújítandó. A nehézségek elég nagyok és főképpen az állatforgalomra vonatkoznak. A bolgár szerződés tárgyalásaiban résztvevő delegátusok részére adandó instrukciók legnagyobb részben már készen vannak; az orosz szerződés tárgyalásain résztvevő kiküldöttek részére adandó utasítások főképpen az ipari termékek kivitelére vonatkoznak. A bécsi vámértekezlet most a Romániával kötendő szerződés anyagának tárgyalására tér át. Az képezi az értekezlet egyik legfontosabb feladatát, mert Románia Ausztria-Magyarország iparának egyik legtekintélyesebb piaca.

— **Jókai özvegye férhez megy.** Szenzációs hírt olvasunk egy vidéki lapban, amely Budapestről kapott távirati értesülés alapján azt írja, hogy Jókai Mór özvegye Nagy Bella, nemsokára újból férjhez megy.

Dr. Schwarc Gusztáv egyetemi tanár lesz a második férje, akivel állítólag az ősszel fog egybekelni. Hogy ebből a hírből mi igaz, azt nem tudjuk, a fővárosi lapok sem foglalkoznak vele. Valószínű, hogy kacska az egész. A kombinációba hozott új férj egyik kitünősége a budapesti egyetem jogi fakultásának és már nem fiatal ember. Érdekes, hogy a felesége csak pár hónap előtt vált el tőle. Schwarc Gusztáv egy feltűnő szépségű aradi úri leányt vett nőül, akivel hosszú éveken át a legboldogabb házasságban élt. Nemrég azonban ott hagyta s a válás kimondása után felesége lett Lány Leó udvari tanácsosnak.

— **Elhalasztott hangverseny.** A debreceni zenede szombatra hirdetett zenekari hangversenyét közbejött akadály miatt rövid időre elhalasztja. A hangverseny napja közzétetni fog.

— **Elveszett.** A Kossuth-utca elejétől a nagytemplomig elveszett egy kis csomag, melyben 3 pár női kezyti és diszesattok voltak. A becsületes megtaláló szolgáltatassa át a szerkesztőségünkben, hol illő jutalomba részesül.

— **A magyar sörpar sikere külföldön.** Érdekes és örömdotos hírt közölnek velünk Nápolyból. Az ottani nemzetközi mintakiállításán, a hol világhírű serfőződétek vettek részt termékeikkel, magyar gyártmányu sör nyerte el az első díjat. A kőbányai polgári serfőző részvénytársaságé a dícsőség, hogy a magyar sörparnak juttatta a nápolyi grande premiát (nagy díjat), melylyel ismét fényes elismerést szerzett a hazai sörparunknak.

— **Antidol** a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás szerint belegezve: azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jól mond róla: kérdezze ösmerőseit, hogy: használta-e már az Antidolt? Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el fejfájást. Debrecenben kapható: Mihalovits, Grosz Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla és Balázs Odön gyógyszerész uraknál.

— **Zászlóavatási** menetről igen szép levelezőlapok kaphatók a főtűzsdében.

— **Helyi képes levelezőlapok** legújabb felvételek 100 drb. 90 kr. Harmati Pál antiquáriumban Fűvészkeret-u. 14. Telefon 374. Irások nagyválasztkban.

— **Speciálista** férfi, fiú és gyermek szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divat kereskedő. Debrecen.

— **Használja** a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerertár.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 12. Annak folytán, hogy a felirafi javaslatot tegnap óriási többséggel megszavazták, a mára hirdetett ülés iránt az érdeklődés nemcsak a képviselők között, hanem a nagyközönség körében is nagy mértékben megcsappant. A mai ülés tárgyát csupán formalitások képezték; megalakították az egyes szakbizottságokat.

Az ülés megnyitása után **Justh Gyula** elnök lepecsételi a feliratot a melyet indítványára a miniszterelnök útján juttatnak a királyhoz. Megválasztják ezután a szakbizottságokat, a melyek ülés utána megalakulnak. A pénzügyi bizottság elnöke lett **Kossuth Ferenc**, ezelőtt **Falk Miksa**; a közgazdasági bizottság elnöke: **Apponyi Albert** gróf; honvédelmié: **Thaly Kálmán**; Münnich

Aurél utóda az előadó tisztségben: **Bakonyi Samu**; földmívelésügyi bizottság elnöke: **Gróf Károlyi Sándor**; közgazdasági bizottság elnöke: **Gulner Gyula**; igazságügyi biz. elnöke: **Polónyi Géza**; a pénzügyi bizottság előadója: **Barabás Béla**; közoktatásügyi biz. elnöke: **Sághy Gyula**.

A francia-japán kérdés.

Párizs, május 12. A francia kormány okmányokkal igazolja, hogy a kormányzónak utasítást adott a semlegesség megtartására.

A cár utazása.

Péttervár, május 12. A cár határozottan kijelentette, hogy Szentpétervárra utazik. Környezete az utazást nagyon ellenzi. A rendőrség kijelentette, hogy élete biztonságáért nem vállalhat felelősséget.

Meggyilkolt tábornek.

Nisni-Novgorod, május 12. Grössler tábornokot az elmúlt éjjel lakása előtt meggyilkolták. A merénylő Nikiforst elölkelő, orosz család sarja, a kit letartóztattak.

Tisza István merénylője.

Budapest, május 12. Az általános választások idején **Nyiri** miniszter programbeszéde után a budai vigadóba lejövet a lépcsőn egy **Hoffer** nevű tanító állítólag botjával nekitámadt a miniszterelnöknek. **Gőz József** iskolaigazgató, aki a miniszterelnök társaságában volt ezt a merényletet a lapokban közzétette. **Hoffer** tagadja a merényletet és rugalmazásért feljelentette **Gőz Józsefet**. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti törvényszék s elrendelte a valódiság bizonyítását.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Pénfeken: bérletszünet, Titok, vigjáték. Ujházi Ede vendégszereplése.

A színészegyesület felvételi vizsgálatai. Az orsz. színészegyesület tanácsa a felvételi vizsgálatokat június 26 és 29-ik napjaira tűzte ki. A tanács ezuton is figyelmezteti az érdekelteket, hogy kellően felszerelt kérvényeiket június 10-ig okvetlenül nyújtsák be, mert a később érkezetteket figyelembe nem veszi. — Eddig csak néhány folyamodás érkezett a tanácshoz.

Makó Lajos bucsuja. Felkérteünk a következő sorok közzétételére:

Mélyen tisztelt közönség! Bánatos szívvel mondok ma bucsút önöknek, mert hiszen hazulról távozom, de hálás köszönettel adózom mindazon jókért, melylyel 3 évi itt működésemet megtisztelni kegyeskedtek, mert ennek folytán jutottam ahhoz a boldogsághoz, hogy 3 évig hazai levegőt szivhattam és szeretetük melegét élvezhettem. Hogy nem mint színész a színpadról bucsuzom, az nem lekicsinylése, de nagybecsülése szeretetüknek. Én nem is azért jöttem haza, hogy itt személyi sikerek fényében sütkérezzem, hanem hogy az önök gyönyörűségére vezessem a rám bízott színház ügyét. Ennek hoztam áldozatul művészetemet. Ha munkásságom nem felelt még mindenben várakozásuknak az sem igyekezetemen, sem akaratomon nem mult. Most hogy elmegyek, engedjék meg, hogy azzal a jól eső tudattal távozzam, hogy szívük egy kis zugában meg őrzik emlékeimet. Isten önökkel.

Debrecen, 1905 május 12.

Makó Lajos
színigazgató.

Színházi hírek. Ma van az utolsó előadás, színre kerül **Wolf Pierre** 3 felvonásos vigjátéka „A titok” Ujházi Ede vendég-

felléptével. A vigjáték főbb szerepeit Ujházi Ede, Hadrik Anna, Mészáros Giza, Ebergényiné, Csókáné, Hajnal Ilonka, Szabóné, Csontos Gyula, Palágyi Lajos, Szalay Károly és Szabó Gyuliska játsszák.

Azon egyetek, melyek színházi utalványokat kiadtak, kéretnek ma este 6 órákor a színházi irodában beváltani utalványukat. A t. hátralékos bérlők kéretnek a bérlősszeg második részét befizetni.

Ujházi Ede felléptére az utalványjegyek nem érvényesek.

REGÉNY-OSARNOK.

Egy aglegény feljegyzései.

A „Debreceen“ eredeti novellái.

Írta: **Barabás Ernő.**

Lili, a báró ur beszélni szeretne veled... Fogadd szívesen... Ó a mi barátunk...

Talán csak a te barátod, anyám! Hangja metsző gunynyal szelte át a levegőt.

Marianna megrázkódott és baljóslatu pillantással, a mely fenyegető indulatairól adott számot, mérte végig a leányát.

Ismétlem, hogy ő a mi barátunk... Neked nincs jogod, hogy szavaim igazságában kételkedjél, mert különben...

Kezei ökölbe szorultak, hangját suttogásra tompította és villámló tekintetével olybá tünt fel, mint valami boszorkány. Határozottan ruttá tette az indulat...

Ha úgy tejszik, báró ur! Karomat nyújtottam Lilinek és megindultunk a téliker felé.

Szívem hevesen dobogott. Éreztem, hogy ez a leány lehet csak a boldogságom. Éreztem, hogy szeretem... nem örült, pillanatnyi szenvedéllyel... Szeretem a habtisza érzélem finomságával és mélységével.

Az ő közelében, karomba öltve karját, nem éreztem bűnös vágyakat, és egy, egyetlenegy esőkjáért áruba bocsátottam volna mennybéli üdvösségemet...

Grófnő...! Anyjával, a grófnéval imént lejátszott jelenete engem is érint. Gunyos hangjából azt kell következtetnem, hogy engem is elítél...

Téved, báró ur, felelte Lili hidegen. Őnt az egyáltalán nem érinti... Magánügyeink csak minket érdekelnek.

A visszaautasítás érthetően hangzott. Mindamellettt makacsul ragaszkodtam ahhoz, hogy tisztára mossam előtte magamat.

Engedje meg, grófnő, ha visszaautasítása dacára a leghatározottabban kijelentem, hogy a grófné kijelentése csupán arra vonatkozott, amire vonatkoztatni lehet: Én őszinte barátjuk vagyok. És ebben nincs semmi kivetni való...

Hagyjuk ezt a kérdést, báró ur! Ön beszélni óhajtott velem, kérem fogjon hozzá, mert udvarlóim bizonyára már is türelmetlenkednek...

Igen, grófnő — beszélni óhajtottam Önnel. Csodálatosnak fog feltűnni Ön előtt, hogy egy igen súlyos és fontos kijelentést tesz annak dacára, hogy ismeretségünk mindössze néhány órája tart. Kijelentésemet indokolni is fogom, sőt az indokolást előre bocsájtom. Tudnia kell, hogy én még nőtlen vagyok. Sok helyütt bolyongtam már, hogy rátaláljak arra a lényre, akinek sorsához érdemes lesz hozzákötöni az enyémet. Bolyongásom közben akadtam néha-néha gyémántra is, de — sajnos az mindig csak külsőleg volt gyémánt. Ragyogott, de nem melegített... Irigyeim számtalan kalandnak hősvé avatnak engem. Minek tagadjam Ön előtt, hogy szerencsém volt a nők körül... Tanulmányoztam, őket, hogy megalkothassak magamnak egy ideált...

Ez az ideál itt él a szívemben. Kergetem régen, mint szomjas ajkaival a frise forrásvizet a vándor és epedve vártam arra a pillanatra, amikor elmondhatom, hogy ideáloimat megtaláltam.

— Grófnő, — heureka! Fejemet lehajtom, mert könny szökik a szemembe. Ajkamat összeszorítom, hogy unalmas vallomásokkal ne háborgassam méla tekintetét.

Grófnő, — szeretem... Oh, legyen a hitvesem!!

(Vége következik.)

KÖZGAZDASÁG.

A kavicsos talajok takarmánya.

Ha valahol nehéz a gazdálkodás, ugy elsősorban a kavicsos talajokra mondhatjuk ezt, amennyiben nemcsak a föld megmunkálása tekintetében találunk minduntalan nehézségeket, hanem a termelendő növények megválasztása is gondot okoz. E gond különösen a takarmánynövényeket illetőleg lép előtérbe, s nem egy olyan vidékkel találkozunk, ahol ugyancsak próbára teszi a föld kavicsos minősége a gazdának türelmét.

Alábbi sorainkban arra nézve óhajtunk felvilágosítást adni, hogy milyen növényt termeljünk takarmányszerés céljából a kavicsos földeken. Legjobb növény határozottan a baltacsim, különösen, ha az nem egymagában, hanem egy-két fűfélével keverten vetetik. A löherével szemben előnye az, hogy a szárazságot jobban eltűri, nem vénül el oly hamar, szárítása is könnyebb, levelei nem peregnék le oly könnyen s nem puffaszt; de viszont hátránya, hogy évenként csak egy biztos kaszálásra számíthatunk és sarjufelődése csakis csepadék esetén kielégítő. A baltacsimból tiszta vetés esetén jó erőben levő földbe kat. holdanként 80 kilogrammot vetünk tavasszal védőnövényvel és ugy mint a hereféléknél; a különbség mindössze abban áll, hogy magját mélyebben kell alátakarni.

Ha baltacsimot fűvel keverten vetjük, ugy még jobb eredményt érhetünk el, amennyiben sűrűségét hosszabb ideig tartja meg s legelőnk is jobban használható. A keverékhez esomós ebirt, francia perjét, nyulszapukát és vérféjú csábalrt használhatunk, ugy azonban, hogy a baltacsim az összes magszükségletnek legalább is 50 százalékát tegye ki.

Nagyon jó sikerrel kultiválható még kavicsos talajon a nyulszapuka egymagában is, s ebből holdanként 10—12 kilogrammot vetünk el vagy ősszel, vagy tavasszal, szintén védőnövényvel. Igaz ugyan, hogy a takarmányt a lovak nem eszik, de a juhok annál inkább. Ha kizárólag kaszálják, ugy 2—3 évig, legelőtve pedig 3—4 évig használható, feltéve, hogy a mag jól elkészített s istálló- és műtrágyával megjavított földbe került.

Az eső hatása a gabonaárakra. A tegnapielőtti tözsdén a gabonaárak — beérkezett vidéki hírekre, amelyek egybehangzóan száraz időjárásról jelentettek — rohamosan emelkedni kezdtek és ugy a határvidékre, mint a készáru vásárló tözsdéi vevők körében ideges nyugtalanság mutatkozott. Később megjöttek a táviratok az országszerte beállott esőzésekről és végre megeregett a jótékony májusi eső Budapesten is, mire természetesen a gyorsan felszökött buzaárak épen oly hamar visszaestek. Ma az üzlet már rendes mederben folyt.

Elhalasztott tehénavásár. A székesfőváros tanácsa május 17-ére tüzte ki a múlt év novemberében járvány miatt bezárt fejőstehén-vásárt. A földmívelési miniszter ma leiratban értesítette a székesfőváros tanácsát, hogy a fejőstehén vásár megtartását állategészségügyi szempontból nem engedi meg, mert a fejőstehén vásár továbbra is kockázathatja a vágómarhavásár biztonságát. Fölhívta egyuttal a fővárosi tanácsot, hogy intézkedjék a fejőstehén vásár elkülönítéséről. A székesfővárosi tanács a miniszteri határozat értelmében a május 17-ére kitűzött fejőstehén vásárt meg nem nyitja és intézkedett, hogy a ferencvárosi pályaudvar mögött egy gazdasági fejőstehén vásár rendeztessék be, megfelelő istállókkal, a hol ezentul a vásárokat meg fogják tartani. A berendezés 6—8 hét múlva elkészül — és akkor megnyitják a vásárt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1906. május 12.

A) Hizott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 130—131 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 300 kilogramm felüli súlyban) 139—141 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 139—142 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) 139—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli súlyban) 139—140 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 136—137 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli súlyban) 136—137 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 132—133 fillérig. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

NYAVAJATÖRÉSII

Ki nyavajatorés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által Majna-Frankfurt.

Lakásberendezési

cikkek!

Szőnyegek, Ágy- és asztalterítők, Csipkefüggönyök és Storek posztó- és plüs-függönyök, Butorszövetek, Divántakarók, Uti- és kocsitakarók, Linoleum és bőrvásznak

óriási választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

szőnyegházában
Debrecen, Kossuth-u. 5.

Megérkeztek!!

a tavaszi idényre a legújabb
Női divatszövetek,
Gyapju és borduros De-
lalek 50 krtól feljebb,
Bluse selymek,
Divatos ruhadszek, Csip-
kék, szalagok és belés-
árak

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsátér.

Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város Főispánja.

332—1905.

Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál évi 1800 korona fizetés és 400 korona lakpénzből álló javadalmazással ellátott fogalmazói állás üresedett meg.

Ezek az állások az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésen választás útján fognak betölteni.

Azok, kik pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 20-ik napjának délután 5 órájáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresendő állásokra is pályázat nyitattik.

Debrecen, 1905 május 4.

Domahidy Elemér
főispán.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarettei hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

RONCEGNO-FÜRDŐ.

Vasuti állomás 535 méter magas a tenger színe felett.

Ásvány és minden modern fürdők és kurák. — Grand hotel des Bains, elsőrendű szálloda 200 szobával, táncteremmel és minden kényelemmel berendezve. Arnyas nagy park, illatos, pormentes levegő. Térzene, mindenféle nyári sportok. Nyári hőmérséklet 18—22°. Idény tart május 20-tól október 15-ig Prospektust kívánatra küld a Fürdőigazgatóság, Roncegno, Délitrol.

BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében. Posta, távirtda és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, özondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőxra. — Masszás. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvély, gümőkór, csuz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-verbőrség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árgyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térzene, naponta színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta esolnokázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenkint 4 koronától, Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezményvel, menettérti jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István**, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl Valerian** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: **Edeskaty L.**, udvari ásványvizszállító **Budapesten**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelőszéknél, **Szemeray Jánosnál Veszprémben és Simon Györgynél Székesfehérvárott**. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirtda és vasutállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, Ó es. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérihiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérihiány; terméketlenség, magtalanság és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinek. **Egyedül álló utókura** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használatát után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadar, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Győri Ilona rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hidegvizgyógyintézet! három ásványvizfürdő! Hideg és meleg ásványviz. Telített szénsavas fürdők Nauhelmkura. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vaslápfürdők (bártfai vasláp) Ivókura: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!)

Orvos-forrás felülmulja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes, özondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Tökéletes kutszivattyúk,

kerti-fecskendők, uthengerek, ülőpadok, asztalok, minde építkezési vasöntvények, legjobbnak elismert

Borsajtók és szőlőzúzó

minden közvetítés kizárásával, költségmentesen, helyben

első kézből, jutányosan

csakis gyártelepünkön vásárolhatók!

Gőzüzemre berendezett, legjobb munkagépekkel eliatott vas- és rézöntödénk, gépmunkáló-, kazán- és kovács

Debreceni vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi utcában. — (Sürgöny és levélcím: Vasöntőde, Debrecen.

műhelyeink — egyes osztályaikban s kitűnő szakerek által vezetve — a mai előhaladott gépészetnek minden ágát művelik: **Eszterga-és gyalumunkák 2 m. átmérőig végeztetnek Gazdasági-és iparigépek szakszerűen olcsón javíttatnak Gőzhengerfurások — a gépek leszerelése nélkül — vidéken is teljesítetnek!!!**

Gépalaktrészek — bármely anyagból valók — helyben állíttatnak elő. Elég az ócska darabok beküldése, hogy helyettük pontosan munkált új darabok szállíttassanak.

A t. guzdaözönség e nemű szükségleteivel nincs kizárólag a fővárosra utalva, itt **több figyelemmel, gyorsan és jutányosabban lesz kiszolgálva** — s csak onérdeke ellen vét, ha a hazai iránti bizalmatlanságból fentiekrol meggyőződést szerezni nem kívánna. — Szolgálatkész tisztelettel

Versenyárgyalási hirdetmény.

Debrecen szab. kir. város kórházi bizottsága a közkórháznál szükségelendő szénmennyiséget 1905. november hó 1-től számított 3 évi időtartamra vállalat útján kívánván biztosítani, annak szállítására zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet.

A szén szükséglet 4000 métermázsára irányoztatik elő, de a megrendelés ennél több, vagy kevesebb is lehet.

A szállítandó szénnek a Charlotte Anna vagy Laura nevű porosz sziléziai bányából való, első rendű darabos szénnek kell lennie, mely köves, vagy teljes elégségre alkalmatlan ásványi terméket nem tartalmazhat.

Ajánlattevő tartozik a kórház gondnokságánál 5 kg-nyi mintát előzetesen letenni, írásbeli zárt ajánlatát pedig 100 métermázsánkénti áraknak számmal és betűvel feltüntése mellett ajánlatába kiírni.

A vállalat biztosításául készpénzben vagy átvadékképes értékpapirokban 500 kor. bánatpénz Debrecen szab. kir. város kórháza gondnokságánál előzetesen leteendő és a letétjegy melléklendő lesz az ajánlathoz.

Ezen bánatpénz a vállalat elnyerése esetén 700 kor. értékre egészítendő ki.

Elkésve, vagy kellő bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zárt ajánlatot, melyben pályázó kijelenti tartozik hogy a szállítási részletes feltételeket elfogadja és magára nézve kötelezőnek ismeri Debrecen szab. kir. város kórház gondnokságánál a mintával együtt **1905. évi jun. 20. napjának d. u. 5 órájáig** adandók be, a melyek ugyanitt június hó 21-én d. e. 9 órakor fognak felbontatni.

A kórházi bizottság fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok körül tetszése szerint szabadon választhasson, vagy azokat egészben is mellőzhesse.

A szállítási részletes feltételek a közkórház gondnokságánál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1905. május hó 10.

A kórházi bizottság.

Utcai lapelárusítók

felvétetnek

a lap kiadóhivatalában.

Óriási szövetvásár

nagyban és kicsinyben!

Csak tavaszi és nyári divatújdonságok!

Legjobb minőség! Legolcsóbb árak!

Kérje saját érdekébe cégem nagy mintagyűjteményét!

Ez a legszebb szövetek és mosóárúk óriási választékát mutatja be. Mintagyűjteményemet ingyen és bérmentve küldöm, ha kéri tőlem és megjegyzí, hogy olcsó vagy pedig finomabb drága szövetekből óhajt-e mintákat?

Siessen tehát, hogy mintakérését idejekorán megkapjam!

WEINER MATYÁS

női divatáruháza

Budapest, Andrassy-ut 3.

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképeszeti cikkek gyári árban a **Schwartz**-féle pipázletben kaphatók.

Lebevits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőt, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

Komáromi M. műhangszerkészítő és kereskedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

Az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

■ kölcsönt ad helybeli és vidéki részvényekre, a **debreceni első takarékpénztár részvényeseiért az új részvények árát** — a régi részvények letétele ellenében — a legelőnyösebb kamat felszámítása mellett **befizeti**, úgy hogy a részvényesek az új részvényeket minder tőke befektetés nélkül megszerezhetik.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben.

Alairási felhívás

a „Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezetének“ megalakítására.

Hazánk mezőgazdasági viszonyainak helyzete az utóbbi években annyira kedvezőtlené vált, hogy ma már nem elegendő, ha a gazda szakszerű, lehetőleg belterjes gazdálkodással igyekszik jövedelmét gyarapítani, hanem arra is nagy súlyt kell fektetni, hogy terményének értékesítésénél a lehető legmagasabb napi árakat érje el és a gazdasághoz szükséges beszerzéseit lehetőleg jutányosan eszközölje.

Terményeink értékesítésénél tehát az a termelő célja, hogy a fogyasztókkal lehetőleg közvetlen érintkezésbe jusson.

Különös fontossággal bírnak ez irányban épen a magy. kir. kirendelt, m. kir. honvédség és cs. és kir. közös hadsereg részére történendő szállítások.

Ugy ezen, mint az alább felsorolt célok elérése végett elhatároztuk a „Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezetének“ megalakítását.

Régi közszükségletet van hivatva betölteni a szövetkezet. — Céljai a többek között:

a) **termény beszerzése, eladása** bizományképen és a terményszállítási vállalatok minden ágazatának felkarolása.

b) **raktárházak létesítése**, lehetőleg állami kedvezményvel és a szövetkezet tagjai részére **hitelnyújtás** a rendelkezésre álló eszközökhöz mérten.

c) a gazdaság és gazdasági iparhoz szükséges termények **vetőmagvak** és **gépek, gyártmányok** és más a gazdák szükségletét képező cikkeknek **közvetítése**.

d) iparágak, sertéshizlalda és kiviteli piac létesítése érdekében a szükséges lépések megtétele, **biztosítási ágazat** létesítése a gazdaság körében stb.

e) **gőzeke beszerzése** és annak megfelelő bérösszeg ellenében kikölcsönzése.

Egy üzletrész 100 koronában állapítatik, ez összegből 50 korona az alakuló gyűlés megtartása után 30 nap alatt, a másik 50 korona pedig további 30 nap alatt fizetendő be. A tagok csak a jegyzett üzletrész erejéig felelősek. A jegyzett összegek befizetése a „**Debreceni Hitelbank Részvénytársaságnál**“ történik; ugyancsak ez intézetnél vagy bármely alapítónál jegyezhetők az üzletrészek is.

A Debrecenben tartandó „alakuló közgyűlésre“ a szövetkezeti tagok külön értesítő útján fognak meghívotni. Debrecen, 1905. május havában.

Alapítók: Rickl Antal, a debreceni gazd. egyesület elnöke, Berger Mór, Király József, Forrai Ernő, Bilkei Kövesdi Imre, Rosinger Lajos és József, Dr. Ábrahám Dezső, Gyémánt Samu, Fisch Lajos, Rosenfeld Salamon, Csanak János, Kenyeres Károly, Gerébi Pál, Mandel Jenő, Tóby József, Gara Alajos, Király Gyula, Nagy Jakab, Ungváry József.